

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. VII. Non tristem & melancholicam, sed valde hilarem vitam ei esse,
qui in modestia, silentio & solitudine agit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

petijſſi vanas recreationes in exterioribus, non creſces, nec progredieris.

Recte aequiparatur Sancti eū, qui os non custodit & claudit, vaſi ſine tegumento,

Nam 19.1.

quod Deus iubet p̄ immūdo haberi: *Vas, quod non habuerit operculum nec ligaturam deſuper, immundū erit*: quia apertum erit ad

Silētiū negligere, im-
peſſiones
& inuentiones
generat.

Eccleſ. 20.8.

Prou. 10.29.

Eccleſ. 5.2.

quamcūq; immunditiā recipiendam, & ſtatim impletur puluere & ſordibus; ſic ē dū quis os nō occludit, ſtatim impfectionibus & peccatis repletur. Idē S. Spiritus per Sapientē ſapius inculcat: *Qui multū vitatur verbis, laedit animam ſuam*. Et alibi: *In multiloquio non deerit peccatum*. Et alio loco: *In multis ſermōib. inuenietur ſultitia*. Vtinam hoc toties nō experiemur, vt

Greg. lib. 7.

mor. c. 17. &

3. p. Paſt. ad-

mon. 3.

experimur. Dicit S. Greg. Incipies à bonis verbis, & peruenies ad otioſa, & inde ad alia iocoſa, inde ad moleſta, & paulatim lingua incaleſcet, & creſcet deſiderium augendi, & curandi, vt dicta quid eſſe videantur, & dum non aduertis, vagatus eris in mendacia, mala & pernicioſa, incipies à paruis, & deſines in magnis; ſic enim ſolet fieri, vt ſi quis incipiat ridendo, deſinat murmurando.

Alb. Mag. l.

de virt. c. 31.

Præterea dicit Albertus Magnus: *Vbi non eſt taciturnitas, ibi homo de facili ab aduerſario ſuperatur*. Ad quod docendum adducit illud Proverbiorum: *Sicut vrbs patens ē, & abſque murorum ambitu, ita vir, qui non poteſt in loquendo cohibere ſpiritum ſuum*. In quæ verba dicit S. Hieronymus,

Prou. 25.28.

quod ſicut vrbs aperta, & muris non munita facilis eſt expugnata & ſpoliata ab hoſtibus; ſic & ille, qui hoc muro ſilentij munitus non eſt, in magno verſatur diſcrimine, vt à Diaboli tentationibus expugnetur. Et huius magis ſpecialis ratio reddi poteſt: ſicut homo, qui varijs occupationibus diſtinetur, ſæpe fallitur, ſed qui ſui compos eſt, diſtillime; ſic etiam, qui non ſeruat ſilentium, facile à Diabolo decipitur, eo quod diſtractus, & negotijs varijs & vanis occupatus ſit, ſed qui ſilentij & collectionis ſtudioſus eſt, ſemper apud ſe eſt, & non facile à Diabolo fallitur & ſeducetur.

Hieronymus.

Idem Greg. 3.

p. Paſt. c. 11.

& l. 7. mor. c.

25.

In quæ verba dicit S. Hieronymus, quod ſicut vrbs aperta, & muris non munita facilis eſt expugnata & ſpoliata ab hoſtibus; ſic & ille, qui hoc muro ſilentij munitus non eſt, in magno verſatur diſcrimine, vt à Diaboli tentationibus expugnetur. Et huius magis ſpecialis ratio reddi poteſt: ſicut homo, qui varijs occupationibus diſtinetur, ſæpe fallitur, ſed qui ſui compos eſt, diſtillime; ſic etiam, qui non ſeruat ſilentium, facile à Diabolo decipitur, eo quod diſtractus, & negotijs varijs & vanis occupatus ſit, ſed qui ſilentij & collectionis ſtudioſus eſt, ſemper apud ſe eſt, & non facile à Diabolo fallitur & ſeducetur.

Non triſtem & melancholicam, ſed valde hilarem vitam ei eſſe, qui in modeſtia, ſilentio & ſolitudine agit.

EX dictis res conſideratione digna in hoc negotio oritur: Vitam hanc collectam, & quod quis oculis immiſſis indemiſſis incedat, non velit loqui, nec audire, niſi quod neceſſe, & ſe ſimul & ſurdum, cæcum, & murum amore Dei, non eſſe triſtē & melancholicā, ſed potius hilarem & iucundā, & tanto iucundiorē altera vita cōmuni, quanto conſortiu & conuerſatio cū Deo dulcior eſt conſortio humano, ad quod nos inuitat hec ſolitudo. Ait S. Hier. *Viderint alij quid ſentiat, quæ quæque in ſuo ſenſu ducitur, mihi oppoſita carcer, & ſolitudo paradifus eſt*. S. Bern dicebat: *Nunquā minus ſelus, quā cum ſolus*. Turb. maiori cum conſortio ſum, & maxime hilaris: quod enim cor maxime exhilarat, & contentum reddit, eſt, agere & conuerſari cum Deo. Illi vero, qui non norunt interioris hoc commercium, nec ſpiritum, nec orationem, nec in ſpiritualibus delectationem inueniunt, vitam agunt miſtam, & melancholicam; quod tantum bono Religioſo non ſic videtur.

Hinc alia fraus pareſcit, vt enim ſarcones ſuæ naturæ eſſe putat: ſic aliqui indentes quem deuorū, & ſolitariū, oculis demiſſis, & non loquentē, vt ſe, quibus obuijs, ſtatim autumat illum tentari, vt triſtē & melancholicum, & ſubinde illud dicunt. Et huius timore aliqui non accedunt hac incedere cū modeſtia & ſilentio, quæ vellent & deberēt. Quod bene aduertendum, ne quis ſua mala diſcretionē & ſolitudine ſibi damnū inferat: quia tunc hilaritatē & delectationē in ſilētio habere neſcis, credis & alium habere nō poſſe. Vel forſitan tibi moleſta eſt alterius modeſtia, eo quod tacito & aſſiduo in modeſtate reprehendiſ ſit, & ideo tibi in conſortio. Sine alterum in ſuo exercitio pe-

gredi, maiore enim hilaritate & recreatione perfunditur quam tu, ipsius enim hilaritas spiritalis & vera est, de qua loquitur S. Paulus: *Quasi testes, semper autem gaudentes.* De quo & Seneca amicum suum Lucilium certiorum reddit: Vera letitia in exterioribus (dicit) non est sita, sed in eis & in animo. Ut aurum & purius metallum non in terrae superficie, sed in venis & visceribus inuenitur; sic & vera hilaritas & delectatio non in eo consistit, ut quis eam exterius loquendo & ridendo demonstret, & conuersando cum aliis, hæc enim non satiat nec satisfacit animæ, sed illa quæ, ut purum putum aurum, sita est in venis & cordis visceribus. Verum gaudium & iucunditas in eo est, ut quis bonam habeat conscientiam, & generoso animo despiciat terrena, & omnibus maiorem & superiorem se ostendat.

CAPVT VIII.

De circumstantiis in loquendo obseruandis.

Pone Dom. custodiam ori meo, & ostium circumstantia labiis meis.

Sancti & beati Ecclesie Doctores Ambrosius & Gregorius de multis malis & incommodis agentes, quæ à lingua proueniunt, de quibus ample S. Scriptura, præsertim in Sapientia libro, & nobis saepe commendantes silentii obseruantiam, ut tanta mala & pericula euitemus; dicant: *Quid igitur mutos nos esse oportet? Minime id volumus dicunt sancti illi, silentii enim virtus in non loquendo sita est. Quæ admodum temperantia virtus non in non comedendo, nisi dum & quod non necessesse est, consistit, & in abstinendo. sic etiam silentii virtus non in non loquendo sita est, sed in eo quod quis possit silere tempore & loco, & eisdem loqui. Et ad id probandum allegat id Ecclesiastæ: *Tempus tacendi & tempus loquendi.* Hincque magno iudicio opus, ut quis utroque suo tempore uti sciat, ut enim error loquendum non est loquendam, sic etiam est si-*

lere, dum loquendum est. Duo hæc sunt dicunt Sancti illi quæ Propheta in dictis verbis indicat: *Pone Domine custodiam ori meo. Quam custodiam petis sancte Propheta? Ostium circumstantia labiis meis: ostium, quo labia mea claudantur.* Bene notat S. Greg. David non perere, ut parietem ponat Deus, ut nunquam aperiatur, sed ostium, quod suo tempore aperiatur & claudatur: ad indicandum, suo tempore silendum & os claudendum, & iterum suo tempore aperiendum, & in hoc discretionem & virtutem silentii sitam esse. Id est quod perit Sapiens, dum ait: *Quis dabit ori meo custodiam, & super labia mea signaculum certum, ut non eadam ab ipsis, & lingua mea perdat me?* Tot opus circumstantiis & conditionibus, ut quis sine errore loquatur, ut merito Sapiens timeat, ne per linguam perdat, ideoque discretionem hanc petit, ut norit dum conuenit, aperire & claudere os, vna enim sola circumstantia deficiente, facile errare erit. Et ut certe & bene loquamur, opus est omnes circumstantias concurrere, ita ut ne vnus quidem desit: *Quia bonum consurgit ex integra causa, sic ut nec vna possit deesse, malum autem ex singularibus defectibus.* hæc est differentia virtutis & vitij.

Circumstantia in loquendo necessaria fere describuntur à SS. Basilio, Ambrosio, Bernardo & aliis. Prima eaq; præcipua est; bene attendere quod sit dicendum, & ipsa natura circumspectionem magnam in loquendo obseruandam nobis demonstrat, quandoquidem sic linguam custodiuit & abscondit, non vno tantum modo ostio & claustro, sed duobus: anteriore labiis, & posteriore dentibus, ut murum & antemurali dentes circumscripti, nulla posita auri custodia. Vt hinc sciamus quanta difficultate & circumspectione in loquendo opus sit, & facilitate & promptitudine in audiendo, secundum quod dicit S. Apostolus Iacobus: *Sit autem omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendam.* Idem docet factura & harmonia linguæ, sunt enim in ea duæ venæ, altera ad cor, altera ad cerebrum

Eccles. 22.
23. & c. 28.Basil. in reg.
breue. 208.
& in consil.
monast. c. 12.
Ambr. l. 1.
offic. c. 10.
Bern. de ordi-
ne vite &
morum in 8.
cap. 6.Loquere cir-
cumspecte.

Iacob. 1. 19.

Rodriguez exercit. pars 2.

h tea-